

TILPASSET IDRÆT OG BEVÆGELSE I SKOLEN

INKLUSION AF ELEVER
MED FYSISKE OG PSYKISKE HANDICAP
I IDRÆTSUNDERVISNINGEN

UNDERVISNINGSVEJLEDNING

Idrætsfagets mål og elever med handicaps – <i>alle skal lære noget i idræt</i>	3
Inkluderende idrætsundervisning	4
Indsigt i elevens handicap og behov	5
Mål, elever og indhold	6
Aktivitetshjulet+	7
Differentiering og holddeling	9
Aktivitetstyper og alsidig idrætsudøvelse	11
Prøven i idræt for elever med handicap	12

Fra vejledningen om prøven i idræt:

I faget idræt skal eleverne lære at indgå i alsidige, idrætslige sammenhænge, hvor det er centralt, at eleverne opnår kropslige færdigheder og viden om fysisk aktivitet samt oplever glæde ved og lyst til at udøve idræt i mange forskellige arenaer. Prøven i idræt skal afspejle elevernes udbytte af undervisningen i idrætstimerne.

Eleverne skal i faget idræt:

- udvikle kropslige, idrætslige, sociale og personlige kompetencer
- opnå kendskab til alsidig idrætskultur og udvikle lyst til bevægelse
- give eleverne erfaring med og indsigt i idrættens betydning for sundhed og trivsel samt indblik i samspillet mellem samfund og idrætskultur
- gennem alsidig idrætspraksis få mulighed for at opleve glæde ved og lyst til at udøve idræt og udvikle forudsætninger for at forstå betydningen af livslang fysisk udfoldelse i samspil med natur, kultur og det samfund og den verden, de er en del af.
- udvikle forudsætninger for at tage ansvar for sig selv og indgå i et forpligtende fællesskab.

Det gælder for *alle* elever – uanset forudsætninger.

Elever med handicap

I Folkeskoleloven fremgår det, at undervisningen skal planlægges og tilrettelægges, så alle elever udvikler sig fagligt og alsidigt, herunder socialt, og trives i skolens faglige og sociale fællesskaber ([Bekendtgørelse af lov om folkeskolen](#)). I FN's Handicapkonvention fremgår det, at deltagerstaterne skal sikre, at børn med handicap har adgang på lige fod med andre børn til at deltage i leg, rekreative tilbud samt fritids- og idrætsaktiviteter, herunder sådanne aktiviteter i skolesystemet ([FN's Handicapkonvention](#)).

Folkeskolen er derfor forpligtet til at inkludere *alle* elever i alle skolens fag - herunder også idræt - og tilpasse undervisningen til elevernes behov og forudsætninger. Med idræt som prøvefag er det blevet endnu mere klart, at fritagelse fra idræt kun bør ske i meget få tilfælde (se evt. afsnittet *Prøve på særlige vilkår og fritagelse* i denne vejledning).

Denne vejledning har til formål at styrke inklusionen af elever med fysiske eller psykiske handicaps i skolen ved at beskrive konkrete tiltag og metoder, så denne gruppe elever kan deltage i idrætsundervisningen og aflægge prøve.

Ifølge FN's handicapkonvention, er definitionen af et handicap følgende:

"Personer, der har en langvarig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse, som i samspil med forskellige barrierer kan hindre dem i fuldt og effektivt at deltage i samfundslivet på lige fod med andre" ([FN's Handicapkonvention](#)).

Det betyder, at et handicap opstår i mødet mellem en funktionsnedsættelse, barrierer og krav fra omgivelserne. Deltagelse i samfundslivet, herunder i skolens idrætsundervisning, fordrer, at barriere minimeres, og at de opstillede krav bliver gjort opnåelige. Elever med et handicap har således nogle særlige behov, som får indflydelse på idrætsundervisningens didaktik, hvis de skal deltage. Det samme gør sig gældende for andre elever, der har særlige behov, men hvor deres funktionsnedsættelser ikke nødvendigvis er langvarige, eksempelvis elever med skader, svær overvægt eller elever med periodevis socio-emotionelle udfordringer.

Ambitionen skal altid være lige adgang og fuld deltagelse for alle elever i idrætsundervisningen gennem et inkluderende undervisningsmiljø. Fuld deltagelse indebærer, at eleverne er fysisk og kropsligt deltagende; at eleverne er socialt deltagende sammen med andre elever; og at eleverne er fagligt (kognitivt) deltagende i læreprocesserne.

For nogle elever kan det dog være en udfordring at være fuldt deltagende hele tiden, og kan derfor i perioder være delvist deltagende, som vist i nedenstående model:

Undervisningstilgangen og tilrettelæggelsen er afgørende for elevernes mulighed for at opnå fuld deltagelse – men det sociale miljø i klassen er mindst lige så vigtigt. Som underviser er du også ansvarlig for at italesætte og udleve et inkluderende og tolerant fællesskab, hvor der er plads til alle.

Fire områder er vigtige forudsætninger for en god inklusionskultur:

1. At erkende og respektere forskelligheder
2. At hjælpe hinanden
3. At løse konflikter gennem dialog og forhandling i fællesskab
4. At deltage og tage ansvar for fællesskabet

(Læs evt. mere i bogen *Integration, inklusion og delagtighed: tendenser i specialpædagogikken* (2009) af Susan Tetler).

Tre dynamiske og interagerende tilgange til inklusion

Når man bevidst og målrettet arbejder med det sociale miljø i klassen og tilrettelægger undervisningen, **så alle kan være med** i samme aktivitet, forebygger man eksklusion for alle elever. I idrætsundervisningen kan der fx arbejdes med et værdisæt om, hvordan alle får lov til at blive hørt og set i gruppearbejde. Aktivitetsvalg og undervisningsformer kan ligeledes kategoriseres som en forebyggende tilgang, hvis de er tilrettelagt, så alle kan deltage på ligeværdige vilkår.

Det er vigtigt at prioritere forebyggende tiltag højt, men det kan i nogle tilfælde være gavnligt med tilgange, der er rettet mod **grupper af børn**. Der kan fx være tale om holddeling, der differentierer udfordringerne til grupper af elever (se evt. mere under *Differentiering og holddeling* i denne vejledning).

Den tredje tilgang er rettet specifikt mod enkelte elever. Tilgangen her er målrettet den **enkelte elev**, som har brug for særhensyn for at kunne deltage. Fx kan en aktivitet tilpasses ved at vælge en anden type bold, der hjælper eleven. Elever med handicap kan også være tildelt støttetimer, hvor en ekstra lærer kan understøtte og guide eleven både fagligt og/eller socialt for at kunne indgå i idrætsundervisningen.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at elever med samme handicap eller diagnose ikke er ens og ofte kan have forskellige læringsforudsætninger. Eleverne møder verden og dens udfordringer på forskellige måder; med forskellige interesser og med forskellige tilgange til at indgå i sociale relationer.

Vi har på www.tibis.dk opdelt målgruppen i tre:

1. Elever med kognitive handicaps (autisme og ADHD)
2. Elever med bevægelseshandicap
3. Elever med synsnedsættelser

På www.tibis.dk kan du læse om opmærksomhedspunkter og tilpasninger for de tre grupper af elever, **men det vigtigste budskab er, at du som underviser skal skaffe dig indsigt i elevens læringsforudsætninger og muligheder.**

Det kan gøres ved at iagttage og spørge ind til elevens interesser, evner, muligheder, udfordringer, evt. bekymringer, relationer til andre osv. Denne afklaring skal ses i sammenhæng med den samlede gruppes læringsforudsætninger – og målet med idrætsundervisningen (se evt. afsnittet *Mål, elever og indhold* i denne vejledning).

Afklaringen skal ske i dialog med eleven og elevens forældre, hvor der også kan laves aftaler om, hvordan idrætsundervisningen kan foregå, og hvad undervisere og eleven kan gøre i forskellige situationer. Nogle elever bryder sig ikke om, at der bliver taget hensyn, og vil have så få tilpasninger som muligt, mens andre elever mister motivationen, hvis udfordringerne er for svære.

Eksempler på spørgsmål, du kan stille eleven:

- Hvad føler du dig god til i idræt?
- Hvad har du udfordringer med?
- Hvornår – og hvornår ikke - går det fint med at være sammen med de andre elever?
- Hvem i klassen kan du lide at være sammen med?

Gensidig tilpasning og krav

Elever med særlige behov og handicap skal ikke overbeskyttes eller have unødvendige privilegier eller særregler. Eleverne skal tilegne sig værktøjer og kompetencer, så de bliver bedre i stand til at leve med deres funktionsnedsættelse og dermed reducere deres handicap. Det kan de blandt andet opnå gennem en idrætsundervisning, der stiller tilpassede udfordringer i et positivt undervisningsmiljø, der tager hensyn til deres behov.

At kunne se **mulighederne og udviklingspotentialerne** hos elever med handicap og særlige behov er en vigtig forudsætning for en inkluderende idrætsundervisning. Nogle gange tror hverken elev eller forældre, at de kan være med i en given aktivitet – men med tilpasninger, støtte fra kammerater og en veltilrettelagt idrætsundervisning kan de måske alligevel.

Mål, elever og indhold

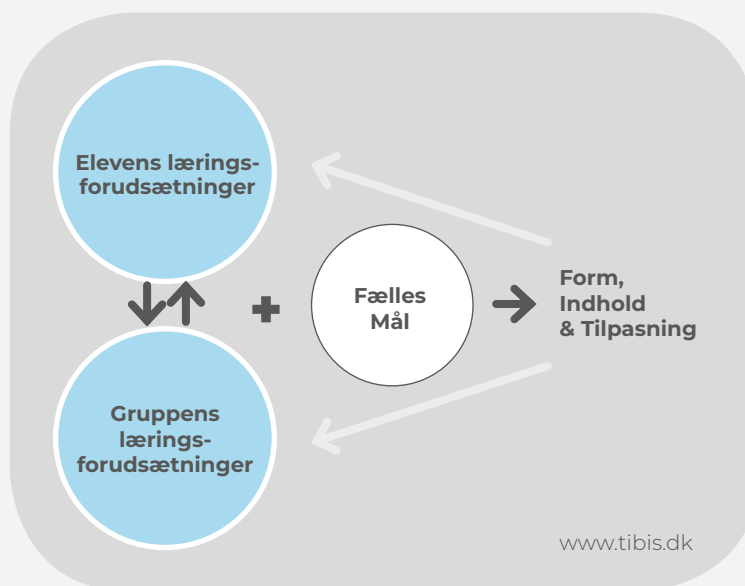
I forberedelsen af den inkluderende idrætsundervisning træffes valget om undervisningen indhold grundlæggende på baggrund af de fastsatte mål for idrætsundervisningen og elevernes læringsforudsætninger.

Læringsforudsætninger omhandler:

- **faglige, fysiske, personlige, sociale og kulturelle forudsætninger**
- **motivation**
- **det sociale lærings- og trivselsmiljø i gruppen**

Elevernes læringsforudsætninger skal ses både individuelt og som en gruppe. Man skal med andre ord både zoome ind på den enkelte elev og se på, om der er behov for særlige opmærksomhedspunkter, og zoome ud og se på hele gruppens læringsforudsætninger i samspil.

Herefter vælges undervisningens indhold og form, som tilrettelægges således, at eleverne kan tilegne sig de fastsatte mål.

Det optimale undervisningsindhold og den optimale undervisningsform giver alle de samme muligheder for at lykkes, få gode oplevelser, glæde ved idræt og tilegne sig de fastsatte kompetencemål. Valget af indhold er afgørende for i hvilket omfang, at alle elever kan være fuldt deltagende og lære så meget som muligt.

Der kan derfor være brug for at tænke kreativt omkring undervisningens indhold og form, og ikke læne sig op ad den traditionelle idrætsundervisning med udgangspunkt i specifikke discipliner. Der findes mange inkluderende spil, lege og aktiviteter, hvor læringspotentialer er lige så stort og chancen for fuld deltagelse for alle elever højere.

Se mere på www.tibis.dk for inspiration og henvisninger til aktivitetstyper og alsidig tilgang til idrætsudøvelse.

Hvis du tager udgangspunkt i en specifik disciplin, som fx fodbold, atletik eller volleyball, er der også brug for en kreativ idrætsunderviser. Her skal du tilpasse aktiviteten (indhold og form), så den passer til målgruppens læringsforudsætninger. Man kan fx:

- Undgå at tage udgangspunkt i det færdige spil eller disciplin – men tage elementer og sætte dem sammen til lege og aktiviteter. Fx fodbold-golf eller skov-atletik
- Gøre aktiviteten mere enkel ved fx at lave mindre hold, langsommere bolde, nemmere dansetrin eller stående afsæt
- Arbejde med tematisk idrætsundervisning, hvor flere af idrættens kompetenceområder kommer i spil.

Undervisningens overordnede mål og indhold kan være ens for alle, men det er muligt at arbejde på forskellige måder. Det vigtige er, at alle elever – så vidt muligt – er fysisk, socialt og fagligt deltagende.

AKTIVITETSHJULET +

I *Tilpasset Idræt og Bevægelse i Skolen* (www.tibis.dk) har vi taget udgangspunkt i *Aktivitetshjulet* (www.skoleidræt.dk) for at beskrive, hvordan forskellige metoder og tilpasninger kan skabe en inkluderende idrætsundervisning.

På den næste side kan du finde de 10 kategorier i det, som vi har valgt at kalde Aktivitetshjulet +. Du kan desuden downloade en plakat i størrelse A3 samt finde uddybende beskrivelser på www.tibis.dk/aktivitetshjulet.

AKTIVITETS- +

RETNINGSLINJER

Vær i dialog med eleverne om, hvordan de har det med særr reglerne.

Inddrag eleverne - de er ofte selv gode til at skabe så lige muligheder som muligt for alle.

Forsimpel komplekse retningslinjer eller gør aktiviteter mere simple.

Brug flere forsøg, nemmere baner, mere simple bevægelser eller specifikke roller.

AKTIVITETS- TILPÅSNINGER

RELATIONER

Overlad ikke holddeling til tilfældig tælle-inddeling og slet ikke første- og anden-vælger.

Arbejd med elevernes sociale kompetencer. Det gælder for elever med og uden særlige behov.

Arbejd i faste grupper eller par, hvor eleverne er sammen over flere undervisningsgange.

AKTIVITETS- TILPÅSNINGER

TID

Vær tydelig om, hvor lang tid øvelsen varer.

Har differentieringsmuligheder klar, så tiden ikke føles for lang

Lav aftaler med eleverne om, hvordan og hvornår, de kan tage en time-out.

KROP

Tænk i åbne aktiviteter, hvor eleverne selv kan eksperimentere med kroppens bevægelser, i stedet for disciplinrettede aktiviteter.

Tænk kreativt - mange ting kan lade sig gøre, hvis man tænker kreativt og tager udgangspunkt i det, eleven kan.

REKVISITTER

Brug en lettere bold/ballon eller en bold med klopke.

Brug en kompenserende rekvisit, der giver eleverne en fordel. Fx en forlænger-arm i en fangeleg.

Brug stærke farver - farven kan også have en betydning.

Tag højde for elevens egne hjælpemidler. Fx proteser, gangstativer eller kørestole.

RETNINGSLINJER

Vær i dialog med eleverne om, hvordan de har det med særr reglerne.

Inddrag eleverne - de er ofte selv gode til at skabe så lige muligheder som muligt for alle.

Forsimpel komplekse retningslinjer eller gør aktiviteter mere simple.

Brug flere forsøg, nemmere baner, mere simple bevægelser eller specifikke roller.

AKTIVITETS- TILPÅSNINGER

RELATIONER

Overlad ikke holddeling til tilfældig tælle-inddeling og slet ikke første- og anden-vælger.

Arbejd med elevernes sociale kompetencer. Det gælder for elever med og uden særlige behov.

Arbejd i faste grupper eller par, hvor eleverne er sammen over flere undervisningsgange.

RUM

Vær opmærksom på, hvad der er forstyrrende, hvad der giver tryghed, hvad der er en forhindring, og hvad der kan være en hjælp?

Afsæt ekstra tid til de elever, der har brug for tid til at føle sig hjemme i forskellige idrætsrum.

Brug fysiske baneafgrænsninger eller andre ændringer af rummet for at øge tilgængeligheden

Til rummet hører også lyd, lys, og duft – nogle elever har brug for at minimere sanselindtryk.

LÆRINGS- MILJØ

FOKUS

Hold fokus på de gældende Fælles Mål for faget – og insistér på, at *alle* skal lære noget i idræt.

Skift fokus mellem en konkurrerende, øvende, eksperimenterende og samarbejdende tilgang.

Brug temabaseret idrætsundervisning, hvor flere forskellige dimensioner indarbejdes i idrætsundervisningen.

FORMIDLING & I GANGSÆTTELSE

Lad eleverne kende lektionsplanen, holdinddelinger og idrætsrummet - hvis de har brug for det.

Vær konkret, visuel og kropslig i din formidling.

Brug tydelig formidling i form af tavle med dagens program, opgaver og mål. Brug evt. pliktogrammer, der kan give eleverne visuel støtte.

Vis forståelse overfor elever med særlige behov, og understreg, at din undervisning kan rumme alle elever.

FEEDBACK

Giv feedback med det formål at forbedre undervisningens læring eller deltagelse for gruppen eller den enkelte.

Giv eleverne team-time-outs, hvor de selv reflekterer over og taler om taktik i et boldspil.

Feedback skal altid være konstruktiv og konkret formuleret, og det er vigtigt, at rammerne for feedback er klare og tydelige.

Ros og anerkendelse virker bedre end trætte sættelser.

DRIVKRAFT & INTERAKTION

Italesæt og udlev, at alle deltagerer er lige, men ikke alle er ens.

Se hver og en af eleverne – skab gode relationer ved at agere anerkendende.

Giv alle elever ansvar og mulighed for at hjælpe hinanden – også elever med handicap og særlige behov

Giv plads til dialog – herunder også at give udtryk for følelser og frustrationer.

Undervisningsdifferentiering er afgørende i en proces mod en inkluderende idrætsundervisning.

Undervisningsdifferentiering imødekommer alle elevers behov og forudsætninger indenfor fællesskabets rammer – og er samtidig opmærksom på, hvordan disse behov imødekommes, uden at nogle elever ekskluderes (Hedegaard-Sørensen & Grumløse, 2016).

Det kræver:

- Forberedelsestid til underviseren, hvor mål, aktiviteter og metoder skal planlægges afhængig af de deltagendes læringsforudsætninger.
- Overblik og tydelig klasseledelse i selve undervisningen, hvor man er opmærksom på alle elever i undervisningen, og hvor man er klar til at tilpasse aktiviteterne, hvis der er brug for det.
- At man er tydelig omkring, at alle er forskellige – men lige meget værd – og har brug for forskellige udfordringer for at udvikle sig optimalt.
- At man arbejder dynamisk og interagerende med inklusionstilgange for hele klassen (det sociale miljø); for grupper af elever (holddeling og differentiering); og målrettet den enkelte (individuelle tilpasninger).

Holddeling

En stor del af idrætsundervisningen foregår i par, grupper eller hold. En del omhandler selve organiseringen og opdelingen af årgange i mindre undervisningshold, og en del omhandler, hvordan elever samarbejder i par eller mindre grupper fx i konkurrence mod en anden gruppe eller par i et boldspil.

Organiseringen af undervisningshold og opdeling i samarbejdspar eller grupper inden for undervisningshold er centralt for inkluderende undervisning. Det er vigtigt, at læreren påtager sig dette ansvar som en del af sin klasseledelse.

Organisering af undervisningshold

Der er mange måder at organisere eleverne i undervisningshold på - hver især kan de have nogle fordele og ulemper, man skal være opmærksom på. Undervisningsdifferentiering kan fx være organiseret i stor gruppe med individuelle tilpasninger, i mindre grupper med gruppevise tilpasninger, eller forskellige størrelse grupper (se evt. figuren nedenfor). Organiseringen kan blande elever med forskellige forudsætninger, eller den kan opdele efter elevernes forudsætninger, niveauer, interesser og læringsstile.

Det kan være en fordel at arbejde i faste undervisningshold, i mindre lærings-teams eller par, hvor eleverne udfordres på deres sociale kompetencer. Disse grupper kan ligeledes være blandede grupper, hvor eleverne hjælper hinanden med specifikke og evt. varierede læringsmål. I artiklen *Samarbejde mellem fagprofessionelle styrker idrætsundervisningen for elever med særlige behov* (kommende MOV:E Særnummer) kan du læse mere om forskellige måder at holddele og differentiere på i idrætsundervisningen.

Opdeling i samarbejdspar eller -grupper

Opdeling af eleverne i par eller grupper sker ofte i idrætsundervisningen, og er et potentielt sted for eksklusion og konflikter. Det er derfor et vigtigt at have fokus på holddeling som underviser. Hvis man tilfældigt deler par og grupper (fx tællermetoden), kan det kræve al opmærksomheden for nogle elever, mens andre elever kan opleve andres reaktion som ekskluderende. Hvis eleverne selv finder sammen i grupper eller par, er der risiko for, at man forstærker klikke-dannelser og eksklusionsprocesser i klassen.

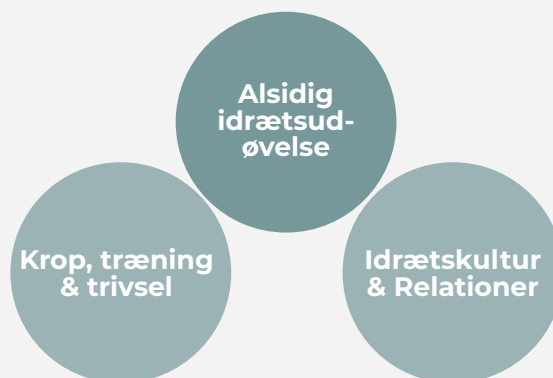
Det er en klar anbefaling, at eleverne arbejder sammen i faste par eller grupper over en længere periode fx et forløb, hvor eleverne har mulighed for at opnå tryghed med hinanden og arbejde målrettet med sociale kompetencer i gruppen.

Elevernes reaktion på opdeling i grupper og par kan ligeledes gøres til mål for undervisningen, så det italesættes, hvordan reaktioner påvirker elevernes følelser og deres lyst og motivation for idrætsundervisningen. Der kan ligeledes arbejdes med, at eleverne skal finde sammen med en, som de ikke har talt med i dag, eller en de ikke kender så godt.

Figuren illustrerer forskellige former for organisering af undervisningshold. Røde prikker er elever med behov for særlige hensyn.

Stor gruppe – individuelle tilpasninger		Fælles aktivitet med individuelle tilpasninger eller individuel støtte af enkelte elever
Stor gruppe – individuel undervisning		I visse tilfælde kan det være nødvendigt at tage en eller flere elever ud af gruppen med sigte på, at de skal vende tilbage senere. Eleven kan stadig være fysisk og/eller fagligt deltagende i undervisningen.
Stor gruppe – mindre gruppe		En mindre gruppe, der fx har brug for mere overskuelighed eller mere støtte fra en underviser undervises særskilt i samme aktivitet.
Mindre grupper – gruppemæssige tilpasninger		Lige store grupper, som kan være opdelt efter forskellige forhold. Fx efter forudsætninger, niveauer, interesser og læringsstile.
Læringsteams		Eleverne er opdelt i faste læringsteams på tværs af forudsætninger. De arbejder med forskellige sociale og færdighedsmæssige læringsmål.

Idrættens tre kompetenceområder *Alsidig idrætsudøvelse*, *Idrætskultur og relationer* samt *Krop, træning og trivsel* udgør grundelementerne i idrætsfaget.

Den inkluderende undervisning indeholder et fokus på alle tre kompetenceområder; en varieret tilgang til idrætsaktiviteterne og handleformerne (øve, konkurrere, samarbejde og eksperimenterer).

Inkluderende idrætsundervisning kræver en kreativ og nytænkende tilgang til de kropslige aktiviteter (alsidig idrætsudøvelse), som er forskellig fra en traditionel disciplintilgang. På www.tibis.dk har vi for hvert indholdsområde indenfor alsidig idrætsudøvelse samlet en række idéer til, hvordan du kan arbejde med dem på nye måder.

Løb, spring og kast

- hvordan lærer man noget om hastighed, hvis man sidder i kørestol?

Boldbasis og boldspil

- hvordan ændrer vi de færdige spil til elevernes forudsætninger?

Kropsbasis

- hvordan kan man eksperimentere sig frem til læring om kroppens bevægelsesmuligheder?

Vandaktiviteter

- hvordan kan man lære om elementskift, vejtrækning, balance og bevægelse?

Redskabsaktiviteter

- hvordan kan man lære af en redskabsbane, hvis har nedsat syn?

Dans og udtryk

- hvordan kan man lære noget om rytme og kropslige udtryk?

Natur- og udeaktiviteter

- hvordan kan man lære noget om naturens lyde og lugte?

Det er som udgangspunkt ikke muligt at blive fritaget for prøven i idræt og samtidig bestå folkeskolens afgangsprøve (§ 33). Prøven skal afspejle det indhold eleverne har mødt i idrætsundervisningen, og de kompetencer de har tilegnet sig.

Derfor er det absolut centralt, at forberedelsen til prøven starter fra børnehaveklasse og indbefatter aktiviteter, hvor alle kan være med.

Folkeskolens prøver på særlige vilkår

Formålet med at tilrettelægge folkeskolens prøver på særlige vilkår er at sidestille elever med fysisk eller psykisk handicap med andre elever i prøvesituationen. Der skal altså være tale om en funktionsnedsættelse, som afføder et kompensationsbehov for, at eleven kan fungere på lige fod med andre elever i prøvesituationen. Den særlige tilrettelæggelse kan omfatte:

- Prøvens form og rammer
- Brug af hjælpemidler
- Tildeling af ekstra tid
- Fravigelse af krav om at en prøve aflægges som en gruppeprøve
- Ændring af opgaven

Det er en forudsætning, at der med tilbuddet om tilrettelæggelse af folkeskolens prøver på særlige vilkår ikke sker en ændring af prøvens faglige niveau. De særlige vilkår må således ikke ændre på formålet med prøven, og eleverne må ikke stilles bedre, end deres funktionsnedsættelse kan begrunde. De særlige prøvevilkår må således ikke ændre på det, eleven skal prøves i.

Reglerne om tilrettelæggelse af folkeskolens prøver på særlige vilkår er fastsat i §§ 28 – 32 i bekendtgørelse nr. 1090 af 29. august 2018 om folkeskolens prøver (prøvebekendtgørelsen). Du kan finde prøvebekendtgørelsen på www.uvm.dk/fp under punktet "love og regler".

Fritagelse i særlige tilfælde

I særlige tilfælde og når alle andre muligheder for prøveaflæggelse er undersøgt, kan elever med psykiske eller fysiske handicap få tilladelse til at skifte prøven i idræt ud med en prøve i et andet fag fra den naturfaglige blok.

Det skal understreges, at udgangspunktet fortsat er, at alle elever, så vidt muligt, skal aflægge prøve i idræt. En fravigelse fra bekendtgørelsen vil således kun være relevant i helt særlige tilfælde.

Skolelederen træffer afgørelsen efter samråd med eleven og forældrene.

Projektet *Tilpasset Idræt og Bevægelse i Skolen* har til formål at sikre alle elevers deltagelse i grundskolens idrætsundervisning.

TIBIS har særligt fokus på, hvordan idrætslærere kan imødekomme elever med fysiske og psykiske handicap.

Se mere på www.tibis.dk

**Forsknings- og Implementeringscenter for Idræt, Bevægelse og Læring
UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole, UC SYD & Syddansk Universitet**

Campusvej 55
5230 Odense M

Kontakt:
Søren Smedegaard
sosm@ucl.dk

TIBIS partnere

FIIBL, UCL, SDU, Videnscenter om Handicap, Parasport Danmark, Professionshøjskolen UCN, KOSMOS & Byskovskolen, afd. Asgård

